

Dneska by to možná šlo

S ohledem na čas západu, respektive východu Slunce, výjimečnost úkazu a další astronomické vlivy, ale i vzhledem na aktuální předpověď počasí, není vyloučena možnost zítra nad ránem pozorovat

Meteorický roj Camelopardalids

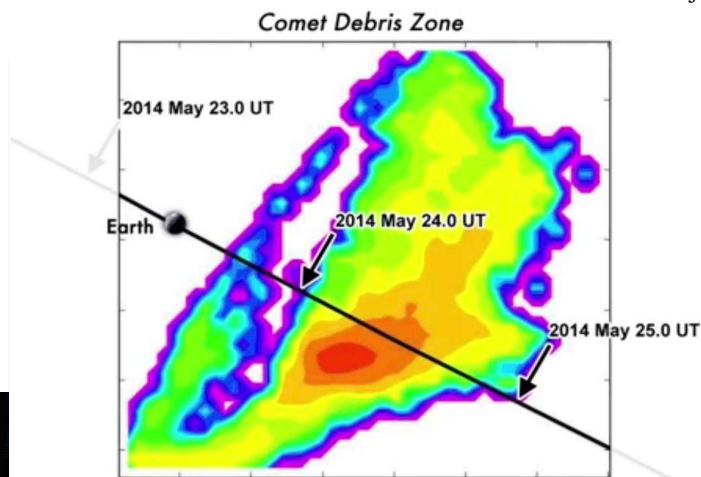
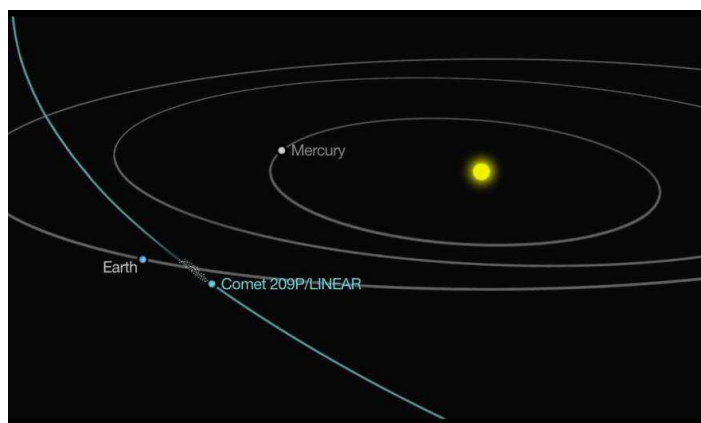
Tento meteorický roj nebyl dosud nikdy pozorován. Předpovědi silné aktivity v roce 2014 jsou založeny čistě na teoretických předpokladech blízkosti drah meteoroidů uvolněných v minulosti z mateřské komety 209P/LINEAR.

Již řadu let se uskutečňují pokusy předpovědět zvýšenou aktivitu meteorických rojů navázaných na dlouhoperiodické komety. Bohužel v převážné většině byly tyto pokusy neúspěšné. Nicméně tentokrát se předpověď týká 209P/LINEAR, což je krátkoperiodická kometa s oběžnou periodou 5,09 roku, která prošla přísluním 6. května 2014. A to dává naději na úspěch.

Kometa 209P/LINEAR není žádným působivým objektem, který by zaujal širší veřejnost. Objevena byla roku 2004 jako asteroidální objekt a teprve časem projevila svoji kometární aktivitu. Na aktivitu vlasatice tak můžeme usuzovat pouze z období jejího krátkého sledování v průběhu posledních let, což vede k určité nejistotě rozložení a hustoty starších proudů meteoroidálních vláken. Avšak na druhou stranu neexistuje ani žádný důkaz toho, že v těchto starších vláknech není dostatek materiálu, který by mohl vyvolat neobvyklé zvýšení počtu pozorovatelných meteorů nového roje.

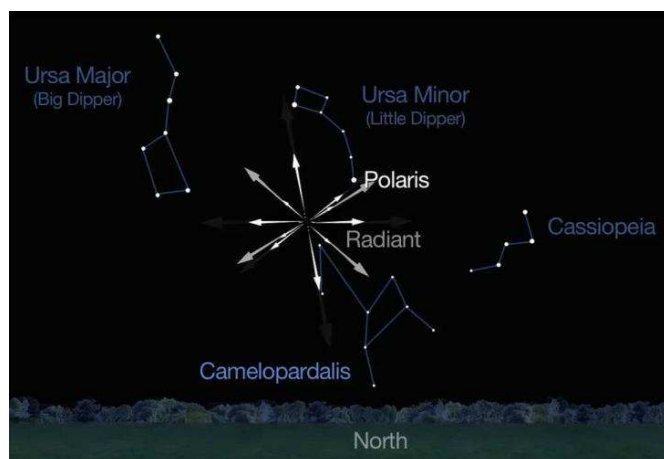
I přes výše uvedenou nejistotu, shodlo se hned několik odborníků, specializujících se na problematiku meziplanetární hmoty k závěru, že nás může čekat meteorická „přeprška“ s hodinovou zenitovou frekvencí kolem 100 meteorů. Navíc se objevují náznaky toho, že by se mohlo jednat ve většině případů o jasné meteory.

Současné poslední předpovědi vedou k nástupu ostrého vrcholu aktivity v čase kolem 6:08 UT ráno 24. května 2014, s trváním přibližně dvě hodiny. To je samozřejmě

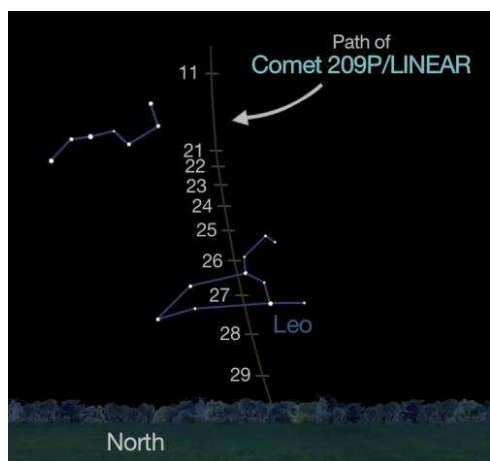
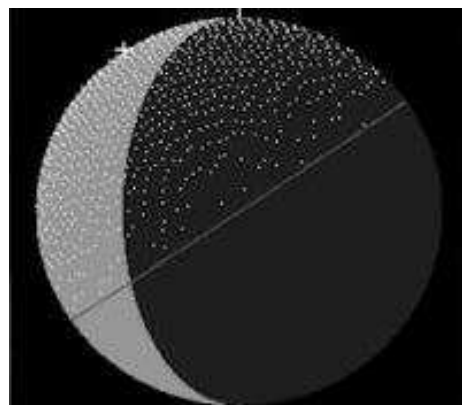

pro Evropu již pozdě za denního světla a optimální podmínky by měli mít astronomové v severní Americe. Evropané tak teoreticky mohou roj sledovat na úsvitové obloze s frekvencí odhadovanou na 10 meteorů za hodinu.

Radiant teoretického roje se bude nacházet přibližně na souřadnicích RA 08h15m, Dec +79°, což je v cirkumpolárním souhvězdí Žirafy (Camelopardalis) v blízkosti její „hlavy“, mezi Polárkou a hlavou Velké medvědice. Radiant se bude prakticky celou noc nacházet kolem 40° nad severním obzorem. Svítání, v tomto období blízcím se již letnímu slunovratu, nastává bohužel velice časně a to před druhou hodinou ranní světového času (nautické svítání, Slunce -12°).

Ze střední Evropy se tedy můžeme pokusit o pozorování nástupu roje a případně doufat, že se astronomové ve své předpovědi o několik hodin spletli a hustší oblak meteoroidů zasáhne Zemi již dříve. Země ale nebude jediným tělesem, s nímž se budou moci pozůstatky komety 209P/Linear srážet. V jejich cestě bude samozřejmě stát i Měsíc. Není proto vyloučeno, že by pozorovatelé sledující severní neosvětlenou část měsíčního srpku mohli vidět záblesky způsobené dopady meteoroidů. Na připojeném obrázku je schematicky znázorněna oblast Měsíce, na níž lze s ohledem na směr přilétajících úlomků, srážky očekávat. Měsíc nad střední Evropou vychází 24. května 2014 až kolem jedné hodiny UT, takže na pozorování budeme mít maximálně hodinu, než svítání postoupí natolik, že nám je znemožní. I tohoto krátkého intervalu však lze využít k vizuálnímu sledování, či ještě lépe k videonahrávce.

Čekání na mimořádný astronomický úkaz si můžete zpestřit ještě jedním pokusem. Do jižní části souhvězdí Malého lva se totiž promítá mateřská kometa výše popisovaného teoretického nového roje. 209P/Linear naleznete v noci z 23. na 24. května 2014 na souřadnicích RA 10h09m, Dec +35°. To znamená, že vlasatice bude pozorovatelná nejlépe večer po západu Slunce a kolem místní pólnoci ji naleznete ještě stále ve výšce přibližně 35° nad západním obzorem.

V každém případě si ovšem příležitost za jasného počasí spatřit nový meteorický roj případně jeho projevy na Měsíci nenechte ujít.

Karel HALÍŘ
Hvězdárna v Rokycanech
<http://hvr.cz>